प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार वा अनुदान सहयोग रकम वितरण मापदण्ड, २०७६

समितिबाट स्वीकृत मितिः- २०७६।०३।०१

मुलुकमा शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन, वैज्ञानिक खोज अनुसन्धान तथा विकासको क्षेत्रमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने वा पुऱ्याएका प्रतिभाशाली युवा, बालबालिका तथा अन्य व्यक्तिलाई पुरस्कार तथा अनुदान सहयोग रकम वितरण गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्ने प्रयोजनका लागि "प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार कोष स्थापना र संचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५" को दफा १४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी समितिले यो मापदण्ड बनाई लागू गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः-

(क) यस मापदण्डको नाम "प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार वा अनुदान सहयोग रकम वितरण मापदण्ड, २०७६" रहेको छ ।

(ख) यो मापदण्ड तुरुन्त लागू हुनेछ ।

२. परिभाषाः- विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस मापदण्डमा,

(क) "कोष" भन्नाले प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार कोष स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ को दफा ३ बमोजिम स्थापित कोष सम्झनुपर्छ ।

(ख) "कार्यविधि" भन्नाले प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार कोष स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ (संशोधन सहित) सम्झनुपर्छ ।

(ग) "समिति" भन्नाले कार्यविधिको दफा ७ बमोजिमको समिति सम्झनुपर्छ ।

३. पुरस्कार प्राप्त गर्ने योग्यता र मूल्याङ्कनका आधारहरुः (१) देहायको योग्यता पुगेका युवा, बालबालिका तथा अन्य प्रतिभाहरु प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार प्राप्त गर्नको लागि योग्य हुनेछन्:-

(क) नेपाली नागरिक,

(ख) फौजदारी अभियोगमा कसूरदार नठहरिएको,

(ग) उच्च नैतिक चरित्र भएको,

(घ) मुलुकमा शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन, वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान तथा विकासको क्षेत्रमा उल्लेख्य योगदान पुऱ्याएको, वा

(ङ) असाधारण प्रतिभा भएको, वा

(च) वैज्ञानिक अन्वेषण तथा अनुसन्धान कार्यमा योगदान पुऱ्याएको ।

(२) पुरस्कार प्रदान गर्नको लागि उम्मेदवारको मूल्याङ्कनका आधारहरु अनुसूची–१ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछन्।

४. <u>अनुदान सहयोग प्राप्त गर्ने योग्यता र मूल्याङ्कनका आधारहरु</u>: (१) देहायको योग्यता भएका युवा, बालबालिका, तथा अन्य व्यक्तिलाई उनीहरुमा निहित असाधारण प्रतिभा तथा नवप्रवर्तनको क्षमतालाई प्रवर्द्धन र उजागर गर्न राज्यबाट सहयोग गर्न आवश्यक छ भन्ने पुष्टयाइँ र आधार भएको अवस्थामा कोषबाट अनुदान सहयोग प्रदान गरिनेछः-

(क) नेपाली नागरिक,

(ख) फौजदारी अभियोगमा कसूरदार नठहरिएको,

(ग) उच्च नैतिक चरित्र भएको,

(घ) नेपालभित्र बसोबास गरी राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा आफ्नो प्रतिभा प्रदर्शनको माध्यमद्वारा नेपालको पहिचान अभिवृद्धि गरेको, वा

(ङ) मुलुकको सामाजिक तथा आर्थिक विकासको लागि वैज्ञानिक वा अन्य अनुसन्धान कार्यमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याएको,

(च) असाधारण प्रतिभा भएको ।

(२) अनुदान सहयोग प्रदान गर्नको लागि उम्मेदवारको मूल्याङ्कनका आधारहरु अनुसूची–२ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछन्।

५. <u>पुरस्कार वा अनुदान सहयोग प्रदान गर्ने प्रक्रिया</u>: पुरस्कार वा अनुदान सहयोग प्रदान गर्दा देहाय बमोजिमको प्रक्रिया अवलम्वन गरिनेछः-

(क) कार्यविधिको दफा १० बमोजिम तयार भएको सूचीबाट समितिले यस मापदण्ड बमोजिम निर्धारित योग्यता पुगेका र आधारहरु पूरा गरेका दुईजना व्यक्तिलाई पुरस्कार वा अनुदान सहयोगको लागि नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय समक्ष सिफारिस गर्नेछ ।

(ख) समितिको सिफारिसका आधारमा नेपाल सरकारले पुरस्कार वा अनुदान सहयोग प्राप्त गर्ने प्रतिभाको छनौट गरी पुरस्कार वा अनुदान सहयोगको घोषणा गर्नेछ ।

(ग) नेपाल सरकारको निर्णय बमोजिम पुरस्कार वा अनुदान सहयोगको लागि छनौट हुने युवा, बालबालिका वा अन्य व्यक्तिलाई प्रत्येक वर्ष जेठ १ गते सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूबाट पुरस्कार तथा अनुदान सहयोग प्रदान गरिनेछ ।

तर २०७५ सालको पुरस्कार वा अनुदान सहयोग २०७६ साल साउन २७ गते वितरण गरिनेछ ।

(घ) पुरस्कृत हुने वा अनुदान सहयोगको लागि छनौट हुने प्रतिभालाई रु. पाँच लाख नगद पुरस्कार र प्रमाणपत्र प्रदान गरिनेछ ।

६. <u>पुरस्कार वा अनुदान सहयोग प्रदान गर्ने</u>:- प्रत्येक वर्ष बढीमा दुई जना व्यक्तिलाई पुरस्कार वा अनुदान सहयोगमध्ये दुवै जनालाई पुरस्कार वा दुवै जनालाई अनुदान सहयोग वा एकजनालाई पुरस्कार र अर्को एकजनालाई अनुदान सहयोग प्रदान गर्न सकिनेछ ।

७. <u>सूची तयार गर्ने प्रक्रिया</u>: कार्यविधिको दफा १० को खण्ड (क) र (ख) को व्यवस्था अनुसार समितिले देहायको प्रक्रिया अवलम्बन गरी सूची तयार गर्नेछ:-

(क) हरेक बर्ष समाप्त हुनुभन्दा एक महिना अगावै सो वर्षमा मुलुकको शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन, सूचना प्रविधि, वैज्ञानिक खोज अनुसन्धान तथा कृषि एवम् गैर कृषि क्षेत्रको विकासमा महत्त्वपूर्ण योगदान गर्ने व्यक्तिहरुबाट राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा ३० दिनको म्याद दिई सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी अनुसूची–३ को ढाँचामा आवेदन वा सिफारिस माग गर्ने,

(ख) बालबालिका तथा शारीरिक रुपमा अशक्त प्रतिभाहरूको हकमा निजको आफन्त एवम् निज संलग्न संस्था (जस्तै: शिक्षण संस्था, सरकारी कार्यालय वा गैर सरकारी संस्था) मार्फत आवेदन पेश गर्न सकिनेछ,

(ग) पुरस्कार वा अनुदान सहयोग प्रदान गर्नको लागि आवेदन माग गर्दा इमेलबाट समेत आवेदन लिन सकिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ,

(घ) कुनै विश्वविद्यालय, शिक्षण संस्था वा नेपाल सरकार मातहतका निकाय, प्रदेश तथा स्थानीय तहले गरेको सिफारिसको आधारमा समेत समितिले सूची तयार गर्न सक्नेछ,

(ङ) तोकिएको समयभित्र प्राप्त आवेदन वा सिफारिसहरुमध्येबाट समितिले पुरस्कार वा अनुदान सहयोग प्राप्त गर्ने दुई जनाको नाम सिफारिस गरी वैशाख १५ गतेभित्र नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

तर यो मापदण्ड लागू भएपछि पहिलो पटकको लागि मापदण्डको दफा ८ बमोजिमको विधि अवलम्वन गरिनेछ ।

(च) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि समितिले सरकारी कार्यालयहरू, विश्वविद्यालयहरू, सरकारी संस्थानहरू, राष्ट्रियस्तरका सञ्चार माध्यमबाट प्रकाशित प्रतिवेदन एवम् सूचनाका अधारमा समेत सूची तयार गरी पुरस्कारको लागि सिफारिस गर्न सक्नेछ ।

८. <u>विशेष व्यवस्था</u>: यस मापदण्डको दफा ७ मा जुनसुकै कुरा उल्लेख गरिएको भए तापनि यो मापदण्ड लागू भएपछि पहिलोपटकलाई मापदण्ड स्वीकृत भएको दश दिनभित्र प्रतिभाशाली व्यक्तिहरुको सूची सङ्कलन गर्ने प्रयोजनको लागि राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा १५ दिनको म्याद दिई सूचना प्रकाशन गर्न सकिनेछ । समितिले यस मापदण्डको आधारमा मूल्याङ्कन गरी साउनको दोस्रो हप्ताभित्र पुरस्कार वा अनुदान सहयोग प्रदान गर्ने आधार एवम् कारणसहित योग्यतम् दुई जना प्रतिभाको नाम नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय समक्ष सिफारिस गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची–१

(मापदण्डको दफा ३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार प्रदान गर्ने मूल्याङ्कनका अधारहरू

क्र.सं.	मूल्यांकनका आधारहरु	अंक भार
१	मुलुकको शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन एवम् वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान तथा विकासको क्षेत्रमा उम्मेदवारको योगदानले पारेको सकारात्मक प्रभाव	५०
२	नवप्रवर्तनको स्तर र मुलुकको विकाससँग सम्बन्धित समस्या समाधानका लागि नविनतम् एवम् कार्यान्वयनयोग्य दृष्टिकोण	२०
३	उम्मेदवारले शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन एवम् वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान तथा विकासको क्षेत्रमा पुऱ्याएको योगदान एवम् हासिल गरेको सफलताको स्तर	१०
४	उम्मेदवारले प्राप्त गरेको ख्यातीको स्तर	१०
५	शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन एवम् वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान तथा विकासको क्षेत्रमा उम्मेदवारले पुऱ्याएको योगदानबाट प्राप्त सफलताको दिगोपना	१०
	जम्मा	१००

अनुसूची २

(मापदण्डको दफा ४ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा अनुदान सहयोग प्रदान गर्ने मूल्याङ्कनका आधारहरु

क्र.सं.	मूल्यांकनका आधारहरु	अंक भार
१	उम्मेदवारको प्रतिभाबाट मुलुकको सामाजिक, साँस्कृतिक वा वैज्ञानिक क्षेत्रमा पुऱ्याएको योगदानको स्तर र दिगोपना	४०
२	असाधारण प्रतिभा भएको तर आर्थिक तथा सामाजिकरुपमा पिछडिएका कारण निहित प्रतिभा उजागर गर्न असमर्थ भएको	२०
३	मुलुकको आर्थिक तथा सामाजिक विकास एवम् मानवजातिको वृहत्तर हितको लागि वैज्ञानिक अन्वेषण तथा अनुसन्धान कार्यमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याएको	२०
४	उम्मेदवारको असाधारण प्रतिभा, नवप्रवर्तन क्षमता एवम् वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान तथा विकासमा पुऱ्याएको योगदानको स्तर	२०
	जम्मा	१००

अनुसूची–३

(मापदण्डको दफा ७ को खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार वा अनुदान सहयोग प्रदान गर्ने आवेदन वा सिफारिस फारामको ढाँचा

(सूची तयार गर्ने प्रयोजनको लागि)

दुवै कान र मुखाकृति स्पष्ट देखिने पासपोर्ट साइजको फोटो

(१) पुरस्कार वा अनुदान सहयोगको लागि दावी गर्ने उम्मेदवारको नाम थर:	देवनागरीमा:- पहिलो..बीचको..थर... ....
	अङ्ग्रेजीमा **(CAPITAL LETTER): First name.........................Middle name...............Surname..........**
(२) जन्म मिति:	वि. सं.:- साल............................ महिना................................गते.....................
	ई. सं.:- **YEAR.......................... MONTH.......................... DAY.....................**
(३) ठेगाना:	स्थायी:- प्रदेश....................... जिल्ला........................... गा.पा./न.पा.. वडा नं................... टोल.......................................
	अस्थायी:- प्रदेश....................... जिल्ला........................... गा.पा./न.पा....................... वडा नं.......................टोल...
(४) सम्पर्क ठेगाना:	प्रदेश....................... जिल्ला........................... गा.पा./न.पा.......................

	वडा नं....................टोल....................................... फोन नं.: मोबाइल नं.:...ल्याण्ड लाइन:... इमेल ठेगाना:.. अन्य:..
(५) नागरिकता:/ (बालबालिकाको हकमा जन्मदर्ताको प्रमाणपत्र)	नम्बर:...जारी भएको जिल्ला:............................जारी भएको मिति:..............................
(६) शैक्षिक योग्यता:	आफूले प्राप्त गरेको उच्चतम तीनवटा शैक्षिक योग्यता खुलाउने
(७) पेशा:	पेशाको विवरण:
(८) आफू संलग्न संस्थाको विवरण (एकभन्दा बढी भएमा क्रमश: खुलाउँदै जाने । नअटाएमा छुट्टै पाना प्रयोग गर्न सकिने):	नाम र ठेगाना:.. प्रमुख उद्देश्य:... .. संलग्न अवधि: मिति...देखि.. .....सम्म तपाईंले गर्नुपर्ने कामहरु (बुँदागत रुपमा उल्लेख गर्नुहोस): स्थान नपुगेमा छुट्टै पानामा उल्लेख गर्न सकिने । १. ....

	२. .... ३. .... ४. .... ५. .... संस्थाको सम्पर्क नं.:मोबाइल...अन्यः............................... .... इमेल ठेगानाः...वेबपेज भए वेबपेजको नामः...
	नाम र ठेगानाः.. प्रमुख उद्देश्यः... .. संलग्न अवधिः मिति...देखि... .....सम्म तपाइँले गर्नुपर्ने कामहरु (बुँदागत रुपमा उल्लेख गर्नुहोस्): स्थान नपुगेमा छुट्टै पानामा उल्लेख गर्न सकिने । १. .... २. .... ३. .... ४. ....

५. ....
....

संस्थाको सम्पर्क
नं.:मोबाइल..अन्य:................................
....

इमेल ठेगाना:..वेबपेज भए वेबपेजको
नाम:...

नाम र
ठेगाना:..

प्रमुख
उद्देश्य:..
..

संलग्न अवधि:
मिति..देखि..
.....सम्म

तपाईँले गर्नुपर्ने कामहरु (बुँदागत रुपमा उल्लेख गर्नुहोस्): स्थान नपुगेमा छुट्टै पानामा उल्लेख गर्न सकिने ।

१. ....
....

२. ....
....

३. ....
....

४. ....
....

५. ....
....

संस्थाको सम्पर्क
नं.:मोबाइल..अन्य:................................
....

	इमेल ठेगाना:..वेबपेज भए वेबपेजको नाम:..
(९) आफ्नो उल्लेखनीय योगदान रहेको दावी गरेको क्षेत्र/विधा:	कुनै एकमा ✓ चिन्ह लगाउनुहोस्:- ☐ शान्ति ☐ सुशासन ☐ वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान र विकास ☐ नवप्रवर्तन ☐ विकास (कृषि क्षेत्र) ☐ विकास (गैर कृषि क्षेत्र)
(१०) मुलुकको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, वैज्ञानिक वा मानवीय क्षेत्रको विकासमा आफूले पुऱ्याएको योगदान/ मुख्य उपलब्धिहरु **(Key output/outcomes)** र त्यसले पारेको सकारात्मक प्रभावको विवरण (बढीमा ३०० शब्दमा उल्लेख गर्ने र नअटाएमा छुट्टै पानामा पनि उल्लेख गर्न सकिने):	
(११) आफ्नो योगदानले मुलुकको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, वैज्ञानिक वा मानवीय क्षेत्रको विकासमा पारेको सकारात्मक प्रभावको दिगोपना र त्यसलाई	

पुष्ट्याइँ गर्ने आधार (बढीमा २०० शब्दमा लेखे र नअटाएमा छुट्टै पानामा पनि उल्लेख गर्न सकिने):-	
(१२) आफूले पुऱ्याएको योगदान तथा त्यसबाट मुलुकको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, वैज्ञानिक वा मानवीय क्षेत्रको विकासमा पारेको सकारात्मक प्रभावलाई पुष्टि गर्ने आधारहरुको विवरण (बढीमा २०० शब्दमा उल्लेख गर्ने):-	
(१३) आफूले पुऱ्याएको योगदानको क्षेत्रमा राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्राप्त गरेको पुरस्कार, सम्मान, प्रशंसापत्र वा उपाधिहरुको विवरण:-	१. .... २. .... ३. .... ४. .... ५. ....
(१४) आफूले योगदान पुऱ्याएको क्षेत्र वा उपलब्धिसँग सम्बन्धित प्रकाशित कृतिहरु केही भए सोको विवरण	१. .... २. .... ३. .... ४. .... ५. ....

(१५) आफूले दावी गरेको क्षेत्र/विधामा संलग्न रहेको अवधिः-	मिति..................................देखि ....सम्म		
	<u>प्रमाण वा कागजातहरुको सूची</u>	<u>संलग्न भएको</u>	<u>संलग्न नभएको</u>
	नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि (सि. नं. ५ सँग सम्बन्धित) (बालबालिकाको हकमा जन्मदर्ताको प्रमाणपत्र)		
	शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि (सि. नं. ६ सँग सम्बन्धित)		
	आफू संलग्न पेशा वा आफ्नो योगदानको क्षेत्र/विधासँग सम्बन्धित संस्थामा संलग्न रहेको पुष्ट्याइँ गर्ने आधार केही भए सोको प्रमाण/कागजात (सि. नं. ७ र ८ सँग सम्बन्धित)		
(१६) आफ्नो परिचय, प्रतिभा र योगदानलाई पुष्ट्याइँ गर्ने प्रमाण वा कागजातहरुको सूची (चेकलिष्ट)	मुलुकको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, वैज्ञानिक वा मानवीय क्षेत्रको विकासमा आफूले पुऱ्याएको योगदान/ मुख्य उपलब्धिहरु (Key output/outcomes) लाई पुष्ट्याइँ गर्ने प्रमाण/कागजातहरु (सि. नं. १० सँग सम्बन्धित)		
	आफ्नो योगदानले मुलुकको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, वैज्ञानिक वा मानवीय क्षेत्रको विकासमा पारेको सकारात्मक प्रभावको दिगोपनालाई पुष्ट्याइँ गर्ने प्रमाण/कागजातहरु (सि. नं. ११ सँग सम्बन्धित)		

	आफूले पुऱ्याएको योगदान तथा त्यसबाट मुलुकको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, वैज्ञानिक वा मानवीय क्षेत्रको विकासमा पारेको सकारात्मक प्रभावलाई पुष्टि गर्ने प्रमाण/कागजातहरु (सि. नं. १२ सँग सम्बन्धित)		
	आफूले पुऱ्याएको योगदानको क्षेत्रमा राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्राप्त गरेको पुरस्कार, सम्मान, प्रशंसापत्र वा उपाधिहरुको प्रमाण/कागजातहरु (सि. नं. १३ सँग सम्बन्धित)		
	आफूले योगदान पुऱ्याएको क्षेत्र वा उपलब्धीको बारेमा प्रकाशित कृतिहरुको हार्डकपी वा सफ्टकपी (सि. नं. १४ सँग सम्बन्धित)		
	आफ्नो प्रतिभा र त्यसले मुलुकको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, वैज्ञानिक वा मानवीय क्षेत्रको विकासमा पुऱ्याएको योगदान तथा पारेको सकारात्मक प्रभावलाई झल्काउने कुने फोटो, वृत्तचित्र वा भिडियो क्लिपहरु केही भए सो समावेश भएको सी.डी.		
	सम्बन्धित क्षेत्र/विधामा आफू संलग्न रहेको अवधि पुष्टि गर्ने प्रमाणहरु (केही भए) (सि. नं. १५ सँग सम्बन्धित)		

सम्भव भएसम्म आफ्नो योगदानसंग सुपरिचित कुनै दुई व्यक्तिहरुको विवरण तल खुलाउनुहोस् ।

नाम, थरः-	नाम, थरः-

ठेगाना:	ठेगाना:
संलग्न क्षेत्र/संस्था:-	संलग्न क्षेत्र/संस्था:-
सम्पर्क ठेगाना:.. .... फोन नं. : मोबाइल........................... ल्याण्डलाइन......................... इमेल:-	सम्पर्क ठेगाना:.. .... फोन नं. : मोबाइल........................... ल्याण्डलाइन......................... इमेल:- ....

मैले यस आवेदन फाराममा उल्लेख गरेका विवरण तथा फारामसाथ पेश गरेका कागजातहरु ठिक दुरुस्त छन्, झुठा ठहरे कानून बमोजिम सहुँला बुझाउँला।

मिति............................. आवेदकको हस्ताक्षर..................................

यस ढाँचा बमोजिम कुनै प्रतिभाशाली व्यक्तिको विवरण उल्लेख गरी विश्वविद्यालय, शिक्षण संस्था वा नेपाल सरकार मातहतका निकाय, प्रदेश तथा स्थानीय तह वा अन्य कुनै व्यक्तिले समेत सिफारिस गर्न सक्नेछन् र समितिले त्यस्तो सिफारिसको आधारमा समेत समितिले सूची तयार गर्न र पुरस्कार वा अनुदान सहयोगको लागि सिफारिस गर्न सक्नेछ ।